

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

Галуут сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Аудитын код: БНА-2024/16/НА-СТА-ТТЗ

<p>Цахим хуудас: www.audit.mn</p> <p>Баянхонгор хот 2024 оны 03 дугаар сарын 25-ны өдөр</p>	<p>Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын Дарга, тэргүүлэх аудитор Б.Мөнхбат Утас: 70442584 Цахим хаяг: munkhbatb@audit.gov.mn</p> <p>Ахлах аудитор М.Алтантуяа Утас: 70442424 Цахим хаяг: altantuyam@audit.gov.mn</p> <p>Ахлах аудитор Б.Должмаа Утас: 88110538 Цахим хаяг: doljmaab@audit.gov.mn</p>
---	---

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

1. ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

310 дугаар байр, Лувсанданзанжанцангийн
өргөн чөлөө 3 дугаар гудамж, Номгон 1 дүгээр баг,
Баянхонгор сум, Баянхонгор аймаг, 64101
Утас: (976) 70442584

Цахим шуудан: procurement_bayankhongor@audit.gov.mn

2024.03.25 № 2/108

танай _____-ны № _____-т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.3-д заасны дагуу Галуут сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Галуут сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Байгууллагын удирдлага нь санхүүгийн тайлангаа бэлтгэхдээ нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг ашигласан байна. Цаашид тус байгууллагын талаар чиг үүрэг нь өөрчлөгдөж татан буугдах, нэгдэх асуудал гараагүй тул байгууллагын тасралтгүй байдлын талаар нөхцөл үүсээгүй гэж үзсэн болно.

Галуут сумын Засаг даргын харьяаны 2 төсвийн байгууллага, 2 тусгай санд Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газар санхүүгийн тайлангийн аудит хийж түүвэрт хамрагдсан байна.

Аудитын гол асуудал

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ.

5020400

D:\alban bichig\A4-toot.docx

Галуут сумын Засаг даргын харьяаны байгууллагуудын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар 8,039.6 мянган төгрөгийн 5 алдаа, зөрчил илэрснээс байгууллагуудын санхүүгийн тайланд 895.9 мянган төгрөгийн 2 алдааг залруулж, 200.0 мянган төгрөгийн 1 зөрчилд төлбөрийн акт тогтоож, 6,943.7 мянган төгрөгийн 2 албан шаардлага хүргүүлжээ.

Бусад асуудлын хэсэг

Галуут сумын Засаг даргын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаас бусад үйл ажиллагааны тайлан, мэдээ, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт зэрэг мэдээлэлтэй танилцахад материаллаг буруу илэрхийлсэн зүйл илрээгүй.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР

Б.МӨНХБАТ

1. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан (мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	853,675.7	770,728.0
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	495,642.7	452,767.3
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	495,642.7	452,767.3
31210	Төгрөг	495,642.7	452,767.3
31211	Төрийн сангийн харилцах	495,642.7	452,767.3
33	АВЛАГА	231,767.0	250,190.2
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	523.7	1,183.0
33500	Бусад авлага	66.2	66.2
33510	Байгууллагаас авах авлага	66.2	66.2
33600	Зээлийн авлага	231,177.1	248,941.1
33610	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	231,177.1	248,941.1
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	231,177.1	248,941.1
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	126,266.0	67,770.5
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн	0.0	727.4
35400	Хангамжийн материал	116,266.0	56,823.1
35410	Бичиг хэргийн материал	5,155.9	5,543.2
35420	Аж ахуйн материал	17,176.1	21,089.9
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	4,388.0	7,288.0
35470	Бусад хангамжийн материал	89,546.0	22,902.0
35600	Мал амьтад	10,000.0	10,220.0
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	6,365,161.7	6,685,615.5
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	6,365,161.7	6,685,615.5
39200	Биет хөрөнгө	6,345,353.7	6,665,807.5
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	2,013,044.4	2,238,014.7
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-607,485.5	-695,469.0
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	170,644.8	176,740.0
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-129,874.6	-54,806.0
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	238,441.2	279,054.2
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-156,618.1	-166,678.0
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	62,993.2	59,088.7
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-48,778.9	-45,013.4
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	4,753,858.5	4,753,858.5
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	-58,678.1	-133,901.3
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	166,455.5	333,455.5
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-58,648.7	-78,536.6
39300	Биет бус хөрөнгө	19,808.0	19,808.0
39301	Програм хангамж	539.0	539.0
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-539.0	-539.0
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	19,808.0	19,808.0
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	7,218,837.4	7,456,343.5
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	16,077.5	50,337.2
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	16,077.5	50,337.2
41300	Өглөг	16,077.5	50,337.2
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	479.9	92.8
41360	Бусад өглөг	15,597.6	50,244.4
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	15,597.6	50,182.9
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	0.0	61.5

5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	7,202,759.8	7,406,006.3
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	7,202,759.8	7,406,006.3
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	1,284,112.4	1,284,112.4
511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	1,284,112.4	1,284,112.4
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	5,710,096.7	5,913,392.0
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	6,643,012.3	5,710,145.5
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-932,915.6	203,246.5
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	208,550.7	208,501.9
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	7,218,837.4	7,456,343.5

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан (мянган төгрөгөөр)

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,948,438.4	1,836,700.3
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	199,620.3	277,522.9
110	Орлогын албан татвар	138,332.5	174,624.1
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	138,332.5	174,624.1
113	Хөрөнгийн албан татвар	25,865.0	35,637.4
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	35,422.9	67,261.4
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	330,121.2	436,992.1
120	Нийтлэг татварын бус орлого	330,121.2	436,992.1
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,418,696.9	1,122,185.3
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,503,166.1	1,525,428.3
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,503,166.1	1,525,428.3
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	578,950.3	1,499,518.1
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	268,453.2	434,212.8
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	33,743.1	54,605.5
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	24,245.6	29,560.6
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	45,881.6	465,480.4
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	80.0	36,379.4
2107	Томилолт, зочны зардал	1,454.0	6,918.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	36,231.3	327,857.8
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	168,861.5	144,503.5
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	924,215.8	25,910.2
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	445,272.4	311,271.9
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	1,607,602.1	0.0
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	-1,162,329.7	311,271.9

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан (мянган төгрөгөөр)

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
------	---------------------	----------	------------

I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,966,055.0	1,544,813.1
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	199,620.3	277,522.9
110	Орлогын албан татвар	138,332.5	174,624.1
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	138,332.5	174,624.1
113	Хөрөнгийн албан татвар	25,865.4	35,637.4
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	35,422.4	67,261.4
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	2,002.6	3,715.1
1181	Газрын төлбөр	1,211.8	906.3
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	32,208.0	62,640.0
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	104,628.0	145,104.9
120	Нийтлэг татварын бус орлого	104,628.0	145,104.9
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,661,806.6	1,122,185.3
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,634,985.4	1,224,874.6
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,634,985.4	1,224,874.6
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	674,643.4	1,109,113.9
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	307,067.8	432,145.7
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	37,859.8	54,602.9
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	186,994.2	282,130.4
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	33,205.1	36,896.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	4,020.9	59,581.9
2107	Томилолт, зочны зардал	4,982.0	6,918.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	8,622.1	26,372.5
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	91,891.5	210,466.4
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	960,342.0	115,760.6
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	331,069.6	319,938.5
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	188,218.6	428,498.5
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	188,218.6	428,498.5
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	188,218.6	428,498.5
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-188,218.6	-428,498.5
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	142,851.0	-108,560.0
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	211,051.6	353,902.7
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	353,902.7	245,342.7

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан (мянган төгрөгөөр)

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн	Цөөнхийн хувь оролцоо	Нийт цэвэр хөрөнгө/өмч
1	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	3,406,312.1	0.0	3,406,312.1
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-131,780.1	0.0	-131,780.1
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	3,274,532.0	0.0	3,274,532.0
9	Тайлант үеийн үр дүн	-1,162,329.7	0.0	-1,162,329.7
10	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,112,202.2	0.0	2,112,202.2
11	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	2,112,202.2	0.0	2,112,202.2
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-4,310.8	0.0	-4,310.8
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,107,891.4	0.0	2,107,891.4
19	Тайлант үеийн үр дүн	311,271.9	0.0	311,271.9
20	2023 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	2,419,163.4	0.0	2,419,163.4

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан (мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Батлагдсан төсөв	Гүйцэтгэлийн тайлан
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,273,808.0	1,926,386.3
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,540,916.1	1,469,776.2
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,526,816.1	1,464,616.2
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	585,143.7	579,233.2
210101	Үндсэн цалин	347,771.9	346,266.1
210102	Нэмэгдэл	191,171.8	148,050.0
210104	Урамшуулал	0.0	43,120.7
210105	Гэрээт ажлын хөлс	46,200.0	41,796.4
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	74,617.9	55,778.4
210201	Тэтгэврийн даатгал	50,732.0	38,041.0
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,971.5	4,609.3
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,777.3	3,956.5
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,194.3	1,062.7
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	11,942.8	8,108.9
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	401,033.6	395,205.0
210301	Гэрэл, цахилгаан	33,101.1	30,714.3

210302	Түлш, халаалт	363,748.5	361,431.6
210303	Цэвэр, бохир ус	4,184.0	3,059.2
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	108,013.4	105,375.6
210401	Бичиг хэрэг	24,439.3	23,300.9
210402	Тээвэр, шатахуун	63,056.8	62,114.1
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5,317.3	5,285.5
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	12,600.0	12,375.1
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,600.0	2,300.0
2105	Нормативт зардал	6,800.0	6,793.0
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	800.0	800.0
210502	Хоол, хүнс	6,000.0	5,993.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	53,985.0	53,837.8
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	27,485.0	27,449.9
210604	Урсгал засвар	26,500.0	26,387.9
2107	Томилолт, зочны зардал	11,500.0	10,381.0
210702	Дотоод албан томилолт	11,500.0	10,381.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	140,163.7	121,859.0
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	133,999.7	117,701.7
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,000.0	0.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	750.0	119.3
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	660.0	461.5
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	190.0	110.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	3,564.0	3,466.6
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	145,558.8	136,153.2
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	141,358.8	131,953.4
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,200.0	4,199.8
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	14,100.0	5,160.0
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	14,100.0	5,160.0
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	500.0	500.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	13,600.0	4,660.0
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	732,891.9	456,610.1
220001	Барилга байгууламж	732,891.9	456,610.1
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,273,808.0	1,904,046.6
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	343,699.4	0.0
310004	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	343,699.4	0.0
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,514,313.8	1,786,435.6
320001	Орон нутгийн төсвөөс	1,514,313.8	1,451,535.0
320002	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	0.0	334,900.6
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	278,097.5	117,610.9
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	55,000.0	116,610.9

350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,000.0	1,000.0
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	222,097.5	0.0
36	ТУСЛАМЖИЙН ЭХ ҮҮСВЭРЭЭС САНХҮҮЖИХ	137,697.3	0.0
360001	Тусламжийн эх үүсвэрээс санхүүжих	137,697.3	0.0
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.0	222,097.7
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.0	199,758.0

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан (мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	15,169,3	218,438,6
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	15,169,3	218,438,6
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	15,169,3	218,438,6
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	15,169,3	218,438,6
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	15,169,3	218,438,5
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	15,169,3	218,438,6
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	15,169,3	218,438,6
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	15,169,3	218,438,6

Гурав. Аудитын гол асуудал

Сумын Засаг даргын харьяа байгууллагуудын аудитын явцад хэрэгжүүлэх горим сорилыг төсвийн шатлалд хамаарах байгууллага, нэгж тус бүрээр төлөвлөж хэрэгжүүлсэн бөгөөд аудитын дүн, дүгнэлтийг нэгтгэсэн байдлаар үнэлж, гаргалаа.

Галуут сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд нэгтгэгдсэн ЗДТГ, ИТХ болон 2 тусгай сангийн санхүүгийн тайлан түүвэрт хамрагдаж, сумын Эрүүл мэндийн төв, Ерөнхий боловсролын сургууль, Цэцэрлэг, Соёлын төвийн орон нутгийн төсвөөс олгосон санхүүжилт, гүйцэтгэл төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд нэгтгэгдсэн байна.

Галуут сумын Засаг даргын харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд нийт 895.9 мянган төгрөгийн 2 алдаа¹ илэрснээс аудитын явцад алдааг санхүүгийн тайланд залруулсан байна.

Хүснэгт 15. Төсвийн шууд захирагчийн алдаа зөрчлийн дүн /мянган төгрөгөөр/

№	Байгууллагын нэр	Аудитаар илрүүлсэн алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Алдаа, зөрчлийн шийдвэрлэлт
А	1	2	3	4
1	Галуут сумын ИТХ	Нийгмийн даатгалд өр төлбөргүй байхад санхүүгийн тайланд өр үүсгэж бүртгэсэн.	100.0	Залруулсан
2	Галуут сумын ИТХ	Суутган татварт 795923.8 төгрөгийн илүү төлж авлага үүсгэлгүйгээр зардалд бичиж хаасан байна.	795.9	Залруулсан
ДҮН			895.9	

Эх сурвалж: Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын зөрчлийн нэгтгэл

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

Галуут сумын сумын Засаг даргын харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар нийт 8,039.1 мянган төгрөгийн 5 зөрчил² илэрснээс, 200.0 мянган төгрөгийн зөрчилд 2 төлбөрийн акт тогтоож, зөрчлийг арилгах 302,279.8 мянган төгрөгийн 6 албан шаардлага ажилласан байна.

Хүснэгт 16. Төсвийн шууд захирагчийн зөрчлийн дүн /мянган төгрөгөөр/

№	Байгууллагын нэр	Аудитаар илрүүлсэн алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Алдаа, зөрчлийн шийдвэрлэлт	Материаллаг эсэх	Зөрчлийн ангилал
А	1	2	3	4	5	6
1	Галуут сумын ИТХ	Иргэн О.Амарзаяагаас 2,000.0 мянган төгрөгөөр компьютер худалдан авахдаа Е-баримтгүй худалдан авалт хийсэн. Хувь хүний орлогын албан татварын 10% суутган тооцоогүй байна.	200.0	Төлбөрийн акт	Материаллаг	Санхүүгийн аудит
2	Галуут сумын ИТХ	Он дамжсан, ажлаас гарсан ажилтантай холбоотой 343,667.54 төгрөгийн авлагыг барагдуулаагүй байна.	300.7	Албан шаардлага	Материаллаг	Санхүүгийн аудит
	Галуут сумын ИТХ	Төсөв, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах 6.6 сая төгрөгийн 13 тушаал шийдвэрийг шилэн дансанд байршуулаагүй байна. 11 мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан.	6,600.0	6,600.0	Материаллаг бус	Нийцлийн аудит
ДҮН			8,039.6			
НИЙТ АЛДАА, ЗӨРЧЛИЙН ДҮН			8,039.6			

Эх сурвалж: Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын зөрчлийн нэгтгэл

Дөрөв. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар орон нутгийн төсвийг бүрдүүлж байгаа татварын орлогыг бүрэн биелүүлээгүй зөрчил илэрсэнд зөвлөмж хүргүүлэв.

4.1. ЗӨВЛӨМЖ

1. Илрүүлэлт: Галуут сумын орон нутгийн төсөвт төвлөрөх иргэд үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар, хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж, буу, газрын төлбөр, малын тоо толгойн албан татвар төлөх үүргээ бүрэн биелүүлээгүйгээс тус орлогууд тасарсан байна.

Энэ нь Татварын ерөнхий хуулийн 28 дугаар зүйлийн 28.1 дэх “Татвар төлөгч холбогдох татварын хуулиар төлбөл зохих татварын ногдлоо өөрөө тодорхойлж, хуулиар тогтоосон хугацаанд төсөвт төлнө”, Малын тоо толгойн албан татварын тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.2 дахь “Тухайн татварын жилд албан татвар ногдуулах малын тоо толгойг Статистикийн тухай хуульд заасны дагуу хийгдсэн өмнөх жилийн мал тооллогын дүнд үндэслэн тодорхойлно”, 7 дугаар зүйлийн 7.1 дэх “Албан татвар төлөгч энэ хуулийн дагуу ногдуулсан албан татварыг тэнцүү хоёр хуваан тухайн жилийн 7 дугаар сарын 15, 12 дугаар сарын 15-ны өдрийн дотор өөрийн өмчилж байгаа малын тоо толгой тоологдож

² Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

бүртгэгдсэн сум, дүүргийн төсөвт төлнө” гэсэн заалтыг зөрчин, санхүүгийн тайлангийн “Нийцсэн бөгөөд зохистой байх” гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Иймд сумын төсөвт төвлөрөх албан татварыг тайлант хугацаанд нь төсөвт бүрэн төвлөрүүлэх байх зөвлөмжийг хүргүүлэв.

Аудитаар өгсөн Зөвлөмж хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг 2024 оны 04 дүгээр сарын 25-ны өдрийн дотор, хэрэгжилтийг 2024 оны 09 дүгээр сарын 20-ны өдрийн дотор нотлох баримтын хамт ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

Тав. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл (мянган төгрөгөөр)

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Галуут сумын орон нутгийн төсөвт төвлөрөх иргэд үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар, хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж, буу, газрын төлбөр, малын тоо толгойн албан татвар төлөх үүргээ бүрэн биелүүлээгүйгээс тус орлогууд тасарсан байна.	1	0					1	0
Дүн	1	0				0	1	0

--oOo--